

Expedient per l'Establiment del Servei en
el cas del clavegueram en el municipi de
Sant Pere de Ribes (Garraf).

Memòria i Projecte d'Establiment

Desembre de 2020

www.pwacs.es

Ajuntament
Sant Pere de Ribes

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ	3
2	TERMINOLOGIA I ABREVIATURES	3
3	CONSIDERACIONS JURÍDIQUES PRÈVIES	4
3.1	SOBRE EL MARC NORMATIU APLICABLE.....	6
3.2	ELS SERVEIS D'ABASTAMENT I CLAVEGUERAM	7
3.3	EL CLAVEGUERAM COM A SERVEI MÍNIM OBLIGATORI	8
4	MEMÒRIA JUSTIFICATIVA	10
4.1	ANTECEDENTS I PRINCIPALS DADES SOBRE EL SERVEI DE CLAVEGUERAM A SANT PERE DE RIBES	10
4.1.1	Dades administratives i contractuals	10
4.1.2	Aspectes tècnics del servei.....	10
4.1.3	Sanejament.....	13
4.2	RESUM I CONCLUSIONS DE L'ESTUDI D'ALTERNATIVES DE GESTIÓ AL MUNICIPI DE SANT PERE DE RIBES I DOCUMENTS COMPLEMENTARIS.....	13
4.2.1	Normativa.....	13
4.2.2	Aspecte econòmics i tècnics.....	16
4.3	JUSTIFICACIÓ DE LA MODALITAT DE GESTIÓ MÉS ADEQUADA.	19
4.4	SOBRE EL PROCEDIMENT A SEGUIR PER A L'ESTABLIMENT DEL SERVEI I SOBRE L'ELECCIÓ DE LES MODALITATS DE GESTIÓ	20
5	EL PROJECTE D'ESTABLIMENT DEL SERVEI PÚBLIC DE CLAVEGUERAM	21
5.1	OBJECTIUS DEL PROJECTE	22
5.2	LA FORMA DE GESTIÓ ESCOLLIDA PER PRESTAR EL SERVEI PÚBLIC	23
5.2.1	Algunes consideracions prèvies sobre la Gestió indirecta mitjançant concessió	23
5.3	PROCEDIMENT A SEGUIR SI ES MANTÉ LA GESTIÓ INDIRECTA DEL SERVEI MITJANÇANT CONCESSIÓ.....	25
5.4	ESTUDI ECONÒMIC DEL PROJECTE DE SERVEI. INVERSIONS I NECESSITATS.....	26

5.4.1	Inversions de millora.....	26
5.4.2	El cànon variable per a inversions addicional a liquidar per part del concessionari 29	
5.5	EL RÈGIM TARIFARI.....	29
5.6	EL REGLAMENT DEL SERVEI.....	30

Índex de Taules

Taula 1.	Evolució del nombre d'abonats.....	11
Taula 2.	Evolució del volum facturat.....	11
Taula 3..	Comptes anuals presentats per SOREA pel període 2017-2019	16
Taula 4.	Despesa anual familiar del rebut del clavegueram	18
Taula 5.	Resultat d'exploració per a l'Any 1 en funció del model de gestió	18
Taula 6.	Resum de les actuacions a emprendre.....	27
Taula 7.	Calendari d'Execució del Pla d'Inversions	29

Índex de Figures

Figura 1.	Distribució de materials de la xarxa de clavegueram residual.....	12
Figura 2.	Distribució de materials de la xarxa de clavegueram pluvial	12

1 INTRODUCCIÓ

L'establiment o implantació dels serveis locals per tal d'assumir-los com a propi i la determinació de la forma de gestió dels serveis públics són processos obligatoris per als Ajuntaments, més enllà del fet que una competència sigui de titularitat municipal o es determini que aquesta sigui servei mínim, i venen regulats a la Llei de Bases de Règim Local 7/1985, de 2 d'abril (LRBRL en endavant), i més específicament en la legislació catalana, en concret en el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei municipal i de règim local (TRLRMLC en endavant). Així mateix, el procediment per a aprovar l'establiment del servei, fer-ne la regulació necessària per la seva correcta prestació i determinar-ne la forma de gestió, queda fixat en Reglament d'Obres, Activitats i serveis dels ens locals de Catalunya (ROAS en endavant), en concret en els articles 159 i 160.

Per tant, i seguint els procediments de l'expedient que s'ha d'instruir, en desenvolupament de la regulació anterior, i en el cas concret del municipi de **Sant Pere de Ribes** (comarca del Garraf) en l'àmbit dels serveis municipals de clavegueram, **PWACS** ha redactat els següents documents que formen part de l'Expedient d'Establiment del Servei:

- Memòria justificativa i Projecte per l'establiment del servei de Clavegueram de Sant Pere de Ribes.
- Reglament del servei de clavegueram de Sant Pere de Ribes.
- Estudi tècnic, econòmic i jurídic sobre els diferents models de gestió del servei de clavegueram del municipi de Sant Pere de Ribes.

2 TERMINOLOGIA I ABREVIATURES

- ✓ DMA: Directiva Marc de l'Aigua
- ✓ EBAR: Estació de Bombeig d'Aigües Residuals
- ✓ INE: Institut Nacional d'Estadística
- ✓ LRBRL: Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local
- ✓ LCSP: Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic
- ✓ LDEE: Llei 2/2015, de 30 de març, de Desindexació de l'Economia Espanyola
- ✓ LOEPSF: Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera
- ✓ PWACS: PW Advisory & Capital Services
- ✓ RD: Reial Decret
- ✓ RDL: Reial Decret Legislatiu
- ✓ RCSL: Reglament de Serveis de les Corporacions Locals

- ✓ ROAS: Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals
- ✓ STS: Sentència Tribunal Suprem
- ✓ TRLMRLC: Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
- ✓ TRLMAC: Decret Legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la legislació en matèria d'aigua de Catalunya,
- ✓ TRRL: Text Refós de les disposicions legals vigents en matèria de Règim Local

3 CONSIDERACIONS JURÍDIQUES PRÈVIES

En aquest punt recollim algunes consideracions prèvies pel que fa a la competència i la titularitat del servei, així com al marc normatiu en l'àmbit local, general i específic per al servei que es pretén ordenar.

Partim d'una primera afirmació, fins a cert punt òbvia, **relativa a que són serveis públics locals els que presten les entitats locals en l'àmbit de les seves competències.** Aquesta és la noció que ens ofereix l'article 85.1 de la LRBRL. Es tracta d'una definició genèrica i imprecisa, que ha requerit de l'esforç interpretatiu en seu doctrinal i jurisprudencial. Recollint-ne els pronunciaments principals, i en resum, les característiques essencials d'una activitat de servei públic local serien les següents:

- A nivell subjectiu, es desenvolupa per una entitat local, per ella mateixa o a través de gestor, amb qui està vinculada mitjançant una relació jurídica determinada.
- Objectivament, no consisteix en qualsevol activitat econòmica, sinó que està constituïda per prestacions tècniques i configurada d'acord amb els criteris de generalitat i d'igualtat i en unes condicions de continuïtat i regularitat.
- És una activitat que ha de ser declarada per la legislació com de servei públic local o assumida com a tal per l'entitat, en l'àmbit de llurs competències i de conformitat amb el procediment administratiu establert.

Aquesta darrera nota és determinant. Per això, el servei públic local exigeix una decisió solemne i pública (*publicatio*), per la qual l'entitat local assumeix la titularitat i garanteix, a través d'intensos poders d'ordenació i control, els elements clau de la regularitat i la continuïtat del servei. Aquesta decisió correspon sempre al Ple de l'Entitat Local. Aquesta declaració precedeix

l'elecció de la forma de gestió, tot i que ambdues decisions es poden articular en un procediment conjunt i adoptar-se en la mateixa sessió.

En qualsevol cas, l'afirmació de la competència comporta l'atribució al municipi de les potestats necessàries per a l'ordenació i la implantació del servei, tals com la reglamentària, la d'autoorganització, la de planificació, l'autoritzadora, la inspectora i la sancionadora. A elles s'hi afegixen les potestats vinculades a l'ús del domini públic, que resulta sovint imprescindible per a les instal·lacions del servei. L'atribució de les potestats necessàries per a l'establiment, l'ordenació i la implantació dels serveis de competència de les entitats locals és un pressupòsit constantment reconegut per l'ordenament jurídic administratiu, que té la seva expressió més coneguda en l'article 30 del Reglament de Serveis de les Corporacions Locals (RCSL):

“Las Corporaciones locales tendrán plena potestad para constituir, organizar, modificar y suprimir los servicios de su competencia, tanto en el orden personal como en el económico o en cualesquiera otros aspectos”.

La jurisprudència ha perfilat la relació d'aquest article 30 RSCL amb l'article 85 LRBRL, sobre els models de gestió de serveis locals. En aquest sentit, la Sentència del Tribunal Suprem de 23 de maig de 1997 afirma:

“que existe una noción de servicio público vinculada a la idea de competencia en sintonía con lo reiterado en el artículo 85 LRBRL que considera servicios públicos a cuantos tiendan a la consecución de los fines señalados como de la competencia de las entidades locales. Este concepto (servicio público) atiende (en el ámbito local) no tanto a la idea de titularidad como a la de competencia, de manera que la calificación de una determinada actividad prestacional como de servicio público local no convierte al correspondiente ente local en titular de dicha actividad”.

En altres paraules, la competència és el resultat d'una atribució directa efectuada pel legislador, amb caràcter general per a tots els municipis; és, per tant, una atribució des d'una instància externa a la voluntat municipal. En canvi, la titularitat sobre un servei depèn del tot de la voluntat de cada municipi per a emprendre el procediment que hi condueix, per a exercitar una iniciativa que, en el cas de prosperar, reporta al municipi la posició de titular del servei que queda així publicitat.

3.1 Sobre el marc normatiu aplicable.

Pel que fa al marc normatiu aplicable a l'establiment dels serveis locals, acabem de veure algunes referències de la legislació estatal en matèria de règim local. Amb caràcter igualment general, convé ara recollir algunes disposicions de la legislació catalana. Quant al TRLMRLC, el seu article 247, apartat primer, afirma amb tota rotunditat que:

“Els ens locals han d'acordar de manera expressa la creació del servei públic local i procedir, si s'escau, a regular-lo per reglament abans de començar a prestar-lo. Així mateix, han de determinar les modalitats de prestació i el règim estatutari dels usuaris”.

I, pel que fa en concret a l'establiment i la garantia municipals del servei, l'article 250 TRLMRLC detalla el següent:

“Per a establir i garantir la continuïtat dels serveis públics, s'han de determinar necessàriament:

- a) Les característiques del servei.*
- b) Les obres i les instal·lacions necessàries per a l'explotació del servei amb indicació, si s'escau, de les que ha de fer el contractista.*
- c) Les tarifes a percebre dels usuaris.*
- d) El cànon, la participació i la subvenció que ha de satisfer l'ens local, si s'escau”.*

També d'una manera general, el procediment per a aprovar l'establiment del servei, fer-ne la regulació necessària per la seva correcta prestació i determinar-ne la forma de gestió, queda fixat en el ROAS, en concret, l'article 159 es refereix a l'expedient per a la implantació del servei, en els termes següents:

“1. La creació d'un servei s'ha d'instrumentar mitjançant una memòria justificativa, un projecte d'establiment i un reglament que n'estableixi el règim jurídic de la prestació.

2. El projecte d'establiment i prestació del servei ha de contenir els aspectes següents:

- a) Les característiques del servei.*
- b) La forma de gestió.*
- c) Les obres, els béns i les instal·lacions necessàries per a la prestació, amb la indicació, si s'escau, de les que hagi de realitzar el contractista.*
- d) L'estudi econòmic financer i, si s'escau, les tarifes a percebre dels usuaris.*

e) En el supòsit de prestació per gestió indirecta, el cànon o la participació que ha de percebre l'ens local, i la compensació econòmica que, si s'escau, aquest hagi de satisfer.

f) El règim estatutari dels usuaris.

3. El reglament que reguli el servei ha de declarar expressament que l'activitat de què es tracta resta assumida per l'ens local com a pròpia i ha de determinar l'abast de les prestacions a favor dels ciutadans.

4. Per a l'elaboració dels documents esmentats, l'ens local, quan en justifiqui la necessitat, compta amb l'assistència tècnica i jurídica del consell comarcal, de la diputació i de l'Administració de la Generalitat per mitjà dels respectius serveis d'assistència local”.

I l'article 160 ROAS afegeix, pel que fa a l'establiment dels serveis, que

1. L'expedient instruït amb els documents a què es refereix l'article anterior s'ha de sotmetre a informació pública pel termini de trenta dies, mitjançant anuncis que s'insereixin en el Butlletí Oficial de la província, el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i al tauler d'anuncis de la corporació. Simultàniament, s'ha de donar audiència als interessats i a les entitats que, si s'escau, han exercit la iniciativa.

2. El ple de la corporació, amb la resolució prèvia dels suggeriments formulats, ha d'acordar l'establiment del servei, n'ha d'aprovar el projecte d'establiment i el reglament que el regula i ha de preveure els efectes econòmics que se'n deriven, en especial, en el pressupost.

3.2 Els serveis d'abastament i clavegueram

L'abastament d'aigua potable i el sanejament de les aigües residuals són dues competències de titularitat municipal reconegudes en la legislació de règim local, en els següents termes:

Article 25 de la LRBRL:

“2. El Municipio ejercerá en todo caso como competencias propias, en los términos de la legislación del Estado y de las Comunidades Autónomas, en las siguientes materias:

c) Abastecimiento de agua potable a domicilio y evacuación y tratamiento de aguas residuales”.

Com veiem, el legislador estableix l'existència d'una competència municipal en aquests àmbits si bé no determina en què consisteix aquesta competència, fet que deixa al legislador sectorial –en aquest cas en matèria d'aigües i sanejament- perquè la determini.

Així, en el cas de Catalunya el TRLMRLC, estableix el següent:

“Article 5: Competències dels ens locals

Corresponen als ens locals, d'acord amb la legislació de règim local, amb la de sanitat i amb les previsions d'aquesta Llei, les competències relatives als àmbits següents:

a) L'abastament d'aigua potable.

b) El clavegueram i el tractament d'aigües residuals.

c) El control sanitari de les aigües residuals.

d) L'exercici de les funcions que aquesta Llei els atribueix”.

La Llei, com veiem però, no compleix amb la funció de concretar en què consisteix l'abast de la competència, sinó que simplement reitera allò que ja establia la legislació de règim local.

Vista aquesta competència municipal, en canvi correspon a la Generalitat (d'acord amb l'article 4 de l'esmentat text legal): la planificació hidrològica en les conques compreses íntegrament en el territori de Catalunya (com és el cas de Sant Pere de Ribes, que forma part de les conques internes); l'ordenació i la concessió dels recursos i els aprofitaments hídrics i en general totes les funcions d'administració i control de la qualitat del domini públic; la programació la promoció, l'aprovació, l'execució i l'explotació dels aprofitaments hídrics i de les obres hidràuliques que es facin a Catalunya; la regulació i l'establiment d'auxilis econòmics i l'atribució de recursos econòmics a corporacions locals per a la realització dels objectius de la planificació hidrològica; la determinació de la política d'abastament i de sanejament d'aigües i la coordinació amb les administracions competents.

3.3 El clavegueram com a servei mínim obligatori

Destriades doncs les competències d'una i altra Administració, cal dir que el clavegueram, a l'igual que l'abastament d'aigua forma part d'allò que la normativa anomena serveis mínims locals, de prestació obligatòria per a tots els municipis, d'acord amb l'article 26 del LRBRL.

“1. Los Municipios deberán prestar, en todo caso, los servicios siguientes:

a) En todos los Municipios: alumbrado público, cementerio, recogida de residuos, limpieza viaria, abastecimiento domiciliario de agua potable, alcantarillado, acceso a los núcleos de población y pavimentación de las vías públicas”.

El concepte de “servei mínim” de prestació obligatòria és un concepte propi de la legislació de règim local, i comporta que els municipis tenen el deure de prestar-lo obligatòriament i el dret dels ciutadans d’exigir-ne la seva prestació de forma adequada en el cas que això no es produeixi.

Per tant, l’Ajuntament té el deure de prestar el servei a tot el municipi de manera adequada; tot això sens perjudici de la possibilitat que fos la Diputació qui assumís la prestació del servei, de conformitat amb la previsió introduïda en la modificació de la LRBRL per la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l’Administració Local,.

No podem deixar de recollir l’article 86.2 LRBRL, atès que reserva als ens locals el servei d’abastament domiciliari d’aigua i de depuració d’aigües, considerant-lo un “**servei essencial**”. Per més que en les conclusions de l’anàlisi de models de gestió, com es veurà en el resum de la memòria d’Establiment del servei esmentat de Sant Pere de Ribes, no es contempli un procés de “remunicipalització”, i particularment de la prestació en règim de monopoli, la referència normativa que ara s’efectua ha d’incloure necessàriament la consideració d’essencials dels serveis esmentats:

“Se declara la reserva en favor de las Entidades Locales de las siguientes actividades o servicios esenciales: abastecimiento domiciliario y depuración de aguas; recogida, tratamiento y aprovechamiento de residuos, y transporte público de viajeros, de conformidad con lo previsto en la legislación sectorial aplicable. El Estado y las Comunidades Autónomas, en el ámbito de sus respectivas competencias, podrán establecer, mediante Ley, idéntica reserva para otras actividades y servicios.

La efectiva ejecución de estas actividades en régimen de monopolio requiere, además del acuerdo de aprobación del pleno de la correspondiente Corporación local, la aprobación por el órgano competente de la Comunidad Autónoma.”

4 MEMÒRIA JUSTIFICATIVA

4.1 Antecedents i principals dades sobre el servei de clavegueram a Sant Pere de Ribes

4.1.1 Dades administratives i contractuals

Els antecedents de l'actual servei municipal de clavegueram al municipi de Sant Pere de Ribes es remunten al **26 de gener de 2011**, quan es va signar el Contracte Administratiu entre SOREA, Societat Regional de Proveïment d'Aigües S.A. (En endavant, **SOREA**), i l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, derivat de procediment obert en règim de concessió per a la gestió, conservació, neteja i manteniment de el Servei de Clavegueram de Sant Pere de Ribes, de conformitat amb l'acordat en la adjudicació aprovada en Ple el **18 de gener del 2011**.

El **30 de desembre de 2015** van signar entre l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes i **SOREA** els actes de recepció parcial del manteniment i conservació de les obres d'urbanització de sector SUPP-1 de Can Pere de la Plana, polígons 1A i 1B a excepció de la xarxa de clavegueram, fecals o residuals i pluvials, pendents de revisió i acreditació del seu estat per part de l'Entitat Urbanística de Conservació. Finalment, el **29 de desembre del 2016** es van signar els actes de recepció del manteniment i conservació de la xarxa de clavegueram, donant compte d'aquesta a la Junta de Govern Local l'**11 d'abril de 2017**.

El **25 de juliol de 2017** el Ple de la Corporació acorda cedir la gestió, neteja i manteniment de Servei de Clavegueram i cedir els usos de les instal·lacions de sanejament, inclosos els projectes d'urbanització dels Polígons 1A i 1B del Sector de Can Pere de la Plana. Això es realitza en Virtut de la clàusula 2 del contracte de la concessió per a la gestió, conservació, neteja i manteniment del servei de clavegueram del municipi, i de conformitat amb la clàusula 1 del Plec de Condicions Econòmiques Administratives Particulars, aprovats pel Ple de la Corporació de data 19 d'octubre de 2010, i que ha servit de base per a l'adjudicació d'aquest contracte, a mesura que l'Ajuntament recepcioni nous sectors urbanístics, aquest s'aniran incorporant al servei, i el concessionari restarà obligat a iniciar la prestació del Servei en aquest nous sectors i urbanitzacions quan l'Ajuntament així ho determini amb la contraprestació econòmica adient.

4.1.2 Aspectes tècnics del servei

Quant a la prestació del servei, resumim algunes de les principals característiques:

- Segons la informació extreta dels padrons de facturació facilitats, Segons la informació facilitada, el **nombre d'abonats del Servei de clavegueram** l'any 2019 ascendeix a **11.714**.

A la següent taula es mostra l'**evolució del nombre d'abonats** per al període d'estudi.

Taula 1. Evolució del nombre d'abonats

Clavegueram	2017	2018	2019
Nº abonats	11.444	11.599	11.714

Es pot comprovar una clara evolució positiva del nombre d'abonats, la qual cosa està directament relacionat amb el creixement de la població, ja que l'any 2018 la població augmenta un 1,71% i en aquest cas els abonats pugen 1,35% enfront de l'any anterior, i el 2019 la població augmenta un 0,20% i els abonats un 0,99%:

- **El volum d'aigua aportat al sistema**, durant l'any 2019 va ascendir a **1.285.143 m³**.

Observant els volums facturats per al període d'estudi, s'obté la següent taula:

Taula 2. Evolució del volum facturat

Clavegueram	2017	2018	2019
Volum facturat (m ³)	1.244.016	1.240.225	1.285.143

Es comprova com l'any en què menor volum s'ha facturat és l'any 2018, mentre que l'any 2019 té un increment d'un 4% respecte a l'any anterior.

Dins del Servei de Clavegueram del municipi de Sant Pere de Ribes, les úniques infraestructures, a més de les canonades, pous, embornals i altres elements propis de el sistema de recollida i conduccions, són les **dues Estacions de Bombament d'Aigua Residual (EBARS)** que es troben a la urbanització de Can Pere la Plana (Pineda Parc).

La **xarxa de clavegueram** té una **longitud total de 99,4 km**. Al seu torn, està dividida en xarxa residual i xarxa pluvial, tenint una longitud de 81.223 m (82%) i 18.177 m (18%) cadascuna respectivament.

Està formada per canonades de formigó, PVC i polietilè, amb diàmetres compresos entre 160 i 1.500 mm, **predominant els canonades de Formigó (78%)** per al cas de la xarxa de clavegueram residual. No obstant això, cal comentar que a la xarxa de clavegueram pluvial es té un percentatge de material desconegut del 55%, de manera que no és possible conèixer amb certesa el material predominant en la mateixa. Es recomana realitzar un aixecament de les xarxes, i la seva posterior digitalització sobre un Sistema d'Informació Geogràfica, amb l'objectiu de conèixer amb exactitud les seves característiques: material, traçat, diàmetre, profunditat,

etc. D'aquesta manera es podrà Tenir un coneixement real de la xarxa i es podran prendre les mesures necessàries per a una correcta gestió del servei.

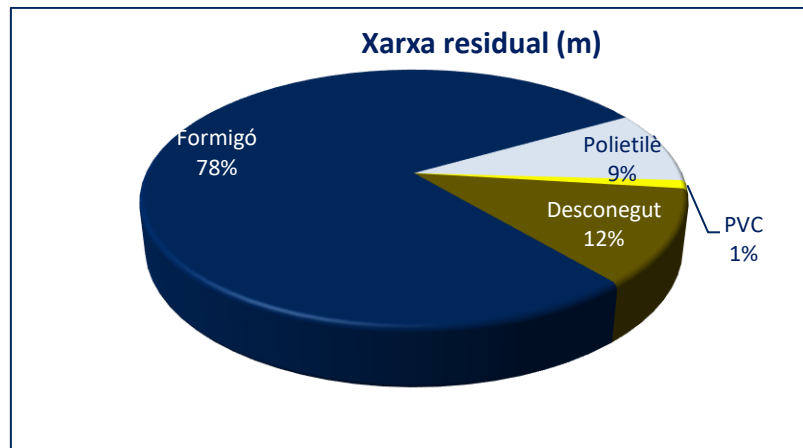

Figura 1. Distribució de materials de la xarxa de clavegueram residual

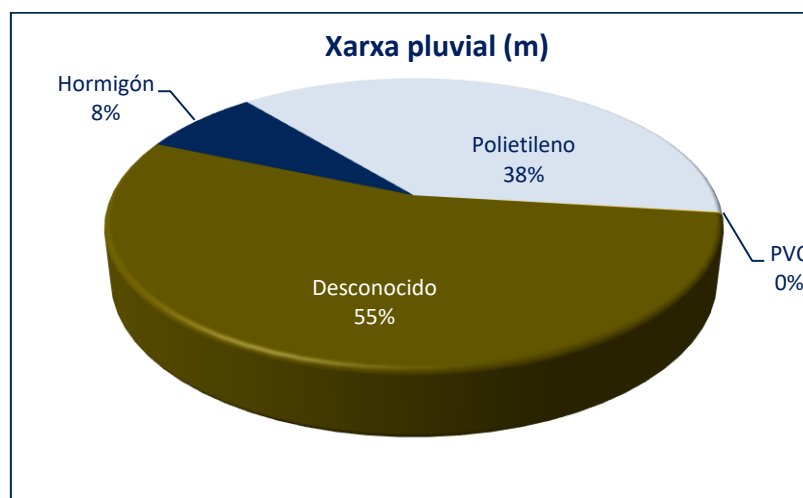

Figura 2. Distribució de materials de la xarxa de clavegueram pluvial

El fibrociment (FC) és un material que s'ha utilitzat històricament. No obstant, la Directiva Europea 99/77/CE, i els seus corresponents transposicions, prohibeixen des de l'any 2005 la comercialització i utilització de totes les fibres d'amiant i dels productes contenint aquestes fibres afegides intencionadament. Per tant, des d'aquest moment, es prohibeix la instal·lació de noves conduccions de fibrociment i s'ha invertit per substituir paulatinament les conduccions existents.

L'existència de **fibrociment a la xarxa de Sant Pere De Ribes és desconeguda**, ja que en xarxa de clavegueram pluvial hi ha un gran percentatge de material desconegut (55%) i un 12% a la

xarxa de clavegueram residual, com ja s'ha comentat anteriorment, de manera que no es pot conèixer si dins d'aquest percentatge de material es troba una gran part o no de fibrociment.

4.1.3 Sanejament

Sant Pere de Ribes pertany als sistemes de sanejament de les estacions de depuració d'aigües residuals de Sant Pere de Ribes-Sitges i de Vilanova i la Geltrú. Dintre de l'àmbit d'actuació del Pla Director, l'EDAR de Sant Pere de Ribes –Sitges rep les aigües residuals del nucli de Sant Pere de Ribes, Can Miret i les Torres, mentre que l'EDAR de Vilanova i la Geltrú, recull les de Vilanoveta i el nucli de les Roquetes. El col·lector principal de Sant Pere de Ribes del sistema de Sant Pere de Ribes – Sitges, s'inicia a l'alçada de les cases de Can Xum, discorre tot al llarg de la riera de Vilafranca, fins que passa a transcórrer per la riera de Ribes, de manera que rodeja per l'oest el nucli de Sant Pere de Ribes. A l'alçada de Can Macià rebrà en el futur, pel seu marge esquerra, un col·lector que baixarà per la riera de Jafrà. Aigües avall d'aquest punt presenta dues connexions més, la del clavegueram de les Torres i del que baixa de Puigmoltó i els Cards; finalment arriba a l'alçada de la EDAR on es connecta amb el col·lector que prové de Sitges.

Per altra banda, el tram de col·lector general que recull les aigües residuals de les Roquetes i de Vilanoveta i que va a parar a l'EDAR de Vilanova es pot considerar que s'inicia una mica aigües avall dels jardins Rafael Alberti a Les Roquetes i que discorre primer al llarg del torrent de la Masia Nova, i posteriorment al llarg del torrent de la Piera, a la connexió del qual rep un col·lector que baixa per aquest torrent. La part inicial correspon a un tub circular de 600 mm de diàmetre, a l'alçada del torrent de la Piera canvia a 800 mm i posteriorment a la seva part final a 1000 mm de diàmetre, poc abans de connectar-se a l'EDAR. Tots aquests trams de col·lectors descrits funcionen per gravetat.

4.2 Resum i conclusions de l'estudi d'alternatives de gestió al municipi de Sant Pere de Ribes i documents complementaris

4.2.1 Normativa

En aquest sentit, des de **PWACS** s'ha dut a terme durant la primavera i estiu de 2020 l'anàlisi d'alternatives de gestió del **servei de clavegueram del municipi de Sant Pere de Ribes**, en termes de sostenibilitat i eficiència, tal i com estableix l'article 85.2 de la LRBRL i de la LRSAL

Es van estudiar les diferents formes de gestió previstes. Això és:

L'article **85 de la Llei de Bases del Règim Local (LRBRL)** estableix els diferents models de gestió de serveis públics i les particularitats entre ells.

En el seu primer incís indica que:

1. Són serveis públics locals els que presten les entitats locals en l'àmbit de les seves competències.

El segon incís d'aquest article estableix que:

Els serveis públics de competència local s'hauran de gestionar de la manera més sostenible i eficient entre les enumerades a continuació:

A) Gestió directa:

- a) Gestió per la pròpia Entitat Local*
 - b) Organisme Autònom local*
 - c) Entitat pública empresarial local*
 - d) Societat mercantil local, el capital social de la qual sigui de titularitat pública*
- Només es podrà fer ús de les formes previstes a les lletres c) (Entitat pública empresarial local) i d) (Societat mercantil local, el capital de la qual sigui de titularitat pública) quan quedi acreditat mitjançant memòria justificativa elaborada a l'efecte que resulten més sostenibles i eficients que les formes disposades a les lletres a) (Gestió per la pròpia Entitat Local) i b) (Organisme Autònom local), per la qual cosa s'hauran de tenir en compte els criteris de rendibilitat econòmica i de recuperació de la inversió. A més, haurà de constar a l'expedient la memòria justificativa de l'assessorament rebut que s'elevà al Ple per a la seva aprovació on s'hi inclouran els informes sobre el cost del servei, així com, el suport tècnic rebut, que hauran de ser publicitats. A aquests efectes, es sol·licitarà informe de l'interventor local qui valorarà la sostenibilitat financera de les propostes plantejades, de conformitat amb el previst en l'article 4 de la Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera.*

B) Gestió indirecta, mitjançant les diferents formes previstes amb l'entrada en vigor de la Llei 9/2017 de Contractes del Sector Públic, això contracte de concessió de serveis públics amb la seva derivada de concessió amb societat d'economia mixta.

Així mateix, l'article 249 del TRLMC, estableix igualment que la facultat d'establir el sistema de gestió dels serveis públics correspon a la potestat d'autoorganització dels ens locals, partint de la premissa que aquest hauran de gestionar-se de la forma més sostenible i eficient.

Una vegada definides les principals característiques dels diferents models de gestió, es determina el procediment a seguir per l'Ajuntament per a seleccionar el model de gestió més eficient i sostenible per al servei de clavegueram del municipi i, un cop decidit el tipus de gestió a adoptar, els tràmits a realitzar per a la seva implantació. Per la seva banda, l'article 182.3 del ROAS, determina que per a la prestació de serveis essencials reservats, es pot utilitzar qualsevol de les formes dels serveis locals. Per a això es durà a terme un anàlisi comparatiu dels diferents models de gestió.

En l'anàlisi comparativa duta a terme en relació al servei de clavegueram al municipi de **Sant Pere de Ribes**, es van tenir en compte altres aspectes, més enllà dels purament econòmics i financers, referits a aspectes que es poden considerar més de caire social, tècnics, operatius i d'explotació, a més de criteris vinculats a implicacions laborals. En primer lloc, en la comparació de paràmetres relacionats amb l'eficiència i sostenibilitat econòmica, i de cara a facilitar la presa de decisions per part de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, es planteja una metodologia d'anàlisi que es fonamenta, substancialment, en la comparació de la rendibilitat econòmica d'acord amb els postulats de l'article 85.2 LRBRL-

Per a poder comprendre el significat normatiu de sostenible i eficient, hem de buscar la definició del principi de sostenibilitat financera, en l'article 4 de la Llei orgànica d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera (LOEPSF). S'entén per sostenibilitat financera la capacitat per a finançar compromisos de costos presents i futurs dins dels límits de dèficit i deute públic d'acord amb el que estableix la pròpia llei i la normativa europea.

Cal tenir present que és objecte de la LOEPSF l'estabilitat dels principis que vinculen tots els poders públics, els quals han d'adaptar la seva política pressupostària a l'estabilitat pressupostària i la sostenibilitat financera, com a garantia del creixement econòmic sostingut i la creació d'ocupació en aplicació de l'article 135 de la Constitució espanyola. La modificació normativa incorpora una segona limitació, en el sentit que tant la LRBRL com el TRLMC estableixen que només es pot fer ús de les formes d'entitat pública empresarial local i societat mercantil amb capital social íntegrament públic, si queda acreditat en la memòria justificativa elaborada amb aquesta finalitat que aquestes formes són més sostenibles i eficients que les

altres dues formes de gestió directa (la gestió de la pròpia Entitat Local i l'Organisme autònom local), tenint en compte els criteris de rendibilitat econòmica i recuperació de la inversió. A més, en la memòria fa falta que consti la justificació de l'assessorament extern rebut, si escau.

Per a ésser més exactes, i com recorden alguns juristes, l'elecció d'una forma privada o pública de gestió directa d'un servei condiona alguns aspectes essencials, com les relacions laborals o la subrogació del personal del servei, com ens hem referit en capítols anteriors. A més, hem de tenir en compte les limitacions de la disposició addicional novena LRBRL, segons la qual les entitats locals no poden constituir o participar en la constitució, directa o indirecta, de nous organismes, entitats, societats, consorcis, fundacions, unitats i demés ens durant el temps de vigència del seu pla econòmic-financer o del seu pla d'ajust.

4.2.2 Aspecte econòmics i tècnics

En particular, en el cas de **Sant Pere de Ribes**, es desenvolupa un model d'anàlisi comparativa basat, principalment, en la comparació de paràmetres relacionats amb l'eficiència i sostenibilitat econòmica d'acord amb els postulats dels articles esmentats de la LRBRL, de les formes de gestió, directa i indirecta. Tota la informació de detall relativa a l'estudi es pot trobar en el document annex "*Estudi tècnic, econòmic i jurídic sobre els diferents models de gestió del servei de clavegueram del municipi de Sant Pere de Ribes*".

A continuació es descriuen les principals magnituds del servei que afecten a l'explotació del servei de clavegueram del municipi de Sant Pere de Ribes.

Aquestes magnituds, que serviran de base per a l'estudi econòmic, han estat **definides considerant les dades reals disponibles d'aquest servei municipal dels anys 2017-2019 per als ingressos i 2019 per als costos**. En aquells casos en els que no es disposa de dades reals, s'han utilitzat valors de mercat.

Taula 3.. Comptes anuals presentats per SOREA pel període 2017-2019

	2017	2018	2019
INGRESSOS	275.688,00 €	278.712,00 €	281.348,00 €
Ingressos tarifaris	275.688,00 €	278.712,00 €	281.348,00 €
COSTOS	164.506,00 €	164.059,00 €	165.832,00 €
DESPESES DE PERSONAL	49.589,00 €	49.115,00 €	48.370,00 €
Cap de Servei de Clavegueram	6.204,00 €	6.094,00 €	6.107,00 €

Operari 1º administratiu	9.294,00 €	9.230,00 €	9.333,00 €
Operari sanejament	28.181,00 €	28.283,00 €	28.882,00 €
Formació del personal	972,00 €	963,00 €	948,00 €
Guàrdies y hores extres	4.938,00 €	4.545,00 €	3.100,00 €
ENERGIA ELÈCTRICA	0,00 €	1.676,00 €	3.766,00 €
EBAR Can Pere, Calle Margalló	0,00 €	860,00 €	2.365,00 €
EBAR Can Pere, Calle La Savina	0,00 €	816,00 €	1.401,00 €
MANTENIMIENT I CONSERVACIÓ	99.064,00 €	100.721,00 €	100.703,00 €
Neteja i inspeccions	72.304,00 €	73.961,00 €	73.943,00 €
Obres de reposició de tapes, etc.	26.760,00 €	26.760,00 €	26.760,00 €
TRANSPORT	7.146,00 €	6.271,00 €	6.245,00 €
Lloguer	4.378,00 €	4.378,00 €	4.378,00 €
Carburant	2.065,00 €	1.264,00 €	1.238,00 €
Seguros	703,00 €	629,00 €	629,00 €
ADMINISTRATIUS Y ALTRES	8.707,00 €	6.276,00 €	6.748,00 €
Impostos y taxes	397,00 €	397,00 €	397,00 €
Assegurança de responsabilitat civil i sinistres	3.156,00 €	1.000,00 €	1.334,00 €
Material de oficina	217,00 €	93,00 €	84,00 €
Comunicacions	709,00 €	645,00 €	602,00 €
Sistemes informàtics, línies	4.228,00 €	4.141,00 €	4.331,00 €
RETRIBUCIÓ DEL CONCESSIONARI	16.450,60 €	16.405,90 €	16.583,20 €
<i>Percentatge</i>	4%	4%	4%
Despeses generals	6.580,24 €	6.562,36 €	6.633,28 €
<i>Percentatge</i>	6%	6%	6%
Retribució	9.870,36 €	9.843,54 €	9.949,92 €
CANON MUNICIPAL	10.840,91 €	10.809,44 €	11.188,13 €
RECUPERACIÓ DE LES INVERSIONS	52.521,00 €	52.520,00 €	52.523,00 €
DESPESES FINANCIERES	1.785,75 €	1.307,81 €	819,44 €
RENOVACIÓ DE LA XARXA	50.965,00 €	50.965,00 €	50.965,00 €
TOTAL DESPESES	297.069,26 €	296.067,14 €	297.910,78 €
RESULTAT DE L'EXERCICI	-21.381,26 €	-17.355,14 €	-16.562,78 €

Escenari a futur

L'escenari comparatiu plantejat fixa un període o termini d'estudi de 10 anys i contempla la realització d'una sèrie d'inversions durant l'exploració del Servei per un import de 1.937.046 € a realitzar en els 3 primers anys. A això cal afegir-hi el cost d'establiment del servei i altres inversions necessàries pròpies de cada model de gestió.

Tal com s'ha pogut comprovar en els estudis realitzats dels diferents models de gestió, **cap d'ells seria rendible actualment amb les tarifes vigents.**

Es fa, per tant, necessari un estudi comparatiu de la pujada de tarifes que seria necessari aprovar per tal de valorar quin seria el mètode de gestió més eficient i sostenible, i que a més al seu torn requereixi una pujada tarifària el més moderada possible. En aquest cas, i a la vista dels resultats obtinguts, el model de gestió més eficient i sostenible seria **el model de gestió indirecta a través de concessió**, que requeriria una pujada tarifària mitjana del 75%.

Taula 4. Despesa anual familiar del rebut del clavegueram

Resultats comparatius	Actual	EL/OA	SML	EPEL	Concessió	E.Mixta
Rebut trimestral (€)	6,135 €	13,03 €	13,15 €	12,91 €	10,46 €	11,36 €
% pujada	0%	118%	120%	116%	75%	90%
Despesa anual familiar de Clavegueram(€)	24,54 €	52,12 €	52,60 €	51,65 €	41,84 €	45,43 €

A l'hora de decantar-se per un model de gestió o un altre, s'ha de tenir en present que, tot i que els aspectes econòmics tenen un pes important en la presa de decisions, és convenient també **considerar i analitzar altres aspectes, com són els de gestió, organització i de caire social i de transparència en la gestió dels recursos públics**, qüestions igualment fonamentals per determinar l'adequació de la forma de gestió a l'objectiu de prestació del servei en condicions de qualitat i continuïtat. Després de fer dit anàlisi, s'ha comprovat que el model de gestió que compleix amb aquests requisits, en el cas concret dels condicionats i necessitats del servei de **Sant Pere de Ribes**, seria el model de **gestió indirecta** a través de concessió.

Taula 5. Resultat d'exploació per a l'Any 1 con la hipòtesis de pujada tarifària de la taula 4.

Resultat d'Exploitació Any 1	EL/OA	SML	EPEL	Concessió	E. Mixta
Ingressos	617.208 €	623.125 €	611.634 €	495.444 €	538.089 €
Cota de Servicio	87.267 €	88.029 €	86.378 €	69.991 €	76.089 €
Cota de consumo	529.941 €	535.096 €	525.256 €	425.452 €	462.000 €
Costos	321.898 €	383.985 €	322.812 €	246.300 €	346.716 €
Costos operatius	300.614 €	301.575 €	301.575 €	208.177 €	217.737 €
Personal	157.486 €	158.446 €	158.446 €	72.748 €	87.748 €
Energia elèctrica	3.822 €	3.822 €	3.822 €	3.822 €	3.822 €
Control d'abocaments	3.600 €	3.600 €	3.600 €	3.600 €	3.600 €
Pla de Control d'Abocaments	4.200 €	4.200 €	4.200 €	4.200 €	4.200 €
Manteniment i conservació	70.696 €	70.696 €	70.696 €	70.696 €	70.696 €
Transports	26.520 €	26.520 €	26.520 €	13.560 €	13.560 €
Administratius i varis	34.291 €	34.291 €	34.291 €	39.551 €	34.111 €
Provisió d'insolvències	9.258 €	9.347 €	9.174 €	7.432 €	8.071 €

Resultat d'Explotació Any 1	EL/OA	SML	EPEL	Concessió	E. Mixta
Cost d'estructura / contractació assessoria	12.025 €	12.063 €	12.063 €	8.327 €	8.710 €
Benefici Industrial	0 €	0 €	0 €	19.818 €	21.524 €
Fee de gestió (Know-How)	0 €	0 €	0 €	0 €	26.904 €
Despeses de constitució de la societat	0 €	61.000 €	0 €	0 €	61.000 €
Aval de la Garantia Definitiva	0 €	0 €	0 €	2.546 €	2.769 €
Resultat Brut d'Explotació	295.310 €	239.139 €	288.821 €	249.144 €	191.373 €
EBITDA (%)	47,85 %	38,38 %	47,22 %	50,29 %	35,57 %
Amortitzacions	84.976 €	84.976 €	84.976 €	85.175 €	85.175 €
Inversions	78.214 €	78.214 €	78.214 €	78.214 €	78.214 €
Despeses de primera implantació	6.762 €	6.762 €	6.762 €	6.962 €	6.962 €
Resultat d'Explotació	210.335 €	154.164 €	203.845 €	163.968 €	106.197 €
EBIT (%)	34,08 %	24,74 %	33,33 %	33,10 %	19,74 %

4.3 Justificació de la modalitat de gestió més adequada.

Cal fer esment en aquest punt l'article 249 del TRLMC, que preveu que la facultat d'establir el sistema de gestió dels serveis públics, i escollir, per tant, el sistema de prestació més sostenible, eficient i adequat, correspon a la potestat d'autoorganització de les administracions locals.

En l'anàlisi dels escenaris que s'ha dut a terme i als quals ens hem referit, de forma somera i esquemàtica en l'anterior apartat, s'estableixen les variables generals i específiques a considerar per a cadascuna de les alternatives de gestió, això és directa i indirecta, i se n'extreuen un seguit de conclusions de cara a facilitar a **l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes** la presa de decisions sobre el sistema de gestió més eficient i sostenible.

D'aquesta manera, des del punt de vista econòmic i en funció dels resultats exposats, es pot concloure que el servei és més rendible i eficient si es gestiona de manera indirecta mitjançant **una concessió**.

Però més enllà de les anàlisis i conclusions des d'una òptica estrictament econòmica, en un estudi de models de gestió també s'han de tenir en compte i sopesar altres aspectes de caire laboral, social, organitzatiu i de participació ciutadana que influeixen en la presa de decisió sobre el model més eficient i que sigui més sostenible, en la seva globalitat, de cara a les necessitats específiques del municipi de Sant Pere de Ribes, al finançament de les inversions i millores necessàries a la xarxa i als requeriments de qualitat i modernització del servei en qüestió, de tal manera que després de sopesar aquestes variables, també el resultat més beneficiós és el model de gestió indirecta.

En els expedients encarregats pel consistori es justifica abastament, des de tots els punts de vista i en aplicació dels requeriments normatius vigents, l'opció de gestió proposada.

4.4 Sobre el procediment a seguir per a l'establiment del servei i sobre l'elecció de les modalitats de gestió

En aquest punt, plantejem el context jurídic de cara a la tramitació de la memòria i projecte d'establiment del servei públic municipal de clavegueram de **Sant Pere de Ribes**. Així doncs, podem afirmar que les possibles iniciatives municipals venen determinades i dimensionades en funció del procediment a seguir en cada cas. Fins i tot podríem acabar afirmant, seguint al gran jurista ALBI, que les notes essencials que caracteritzarien el concepte de municipalització acabarien identificant-se amb el procediment que li és propi, per la qual cosa es podria dir que s'entén per municipalització un tràmit peculiar, indispensable per a l'establiment de determinades formes de gestió municipal. D'aquesta manera, el procediment té una funció legitimadora, en el sentit clàssic de LUHMAN, que necessàriament ha de concórrer quan es tracta de donar cobertura a la iniciativa municipal.

A aquestes notes tradicionals hi hem d'afegir les novetats de la legislació local, particularment després de la reforma operada per la LRSAL, que incideixen de manera molt significativa tant sobre els procediments que canalitzen la iniciativa municipal en l'activitat econòmica com en els criteris per a determinar les modalitats de gestió dels serveis públics locals.

La qüestió no és ni de bon tros pacífica, tant en el plànol doctrinal com en el plànol jurisprudencial. Els dubtes es plantegen essencialment a l'entorn de si, més enllà dels requisits que estableix l'article 85.2 LRBRL, cal també seguir els que preveuen els articles 86.1 LRBRL i 97.1 del TRRL. I això fa referència tant pel que fa als supòsits d'establiment de servei com als de canvi de modalitat de gestió del servei, amb assumpció de la gestió directa de la prestació per part del municipi (els supòsits que pròpiament serien coneguts com de "remunicipalització", o "reinternalització" en paraules de TORNOS).

Com és prou sabut i gens pacífic, en els darrers temps ha anat agafant força entre la doctrina l'exigència del procediment previst als articles 86.1 LRBRL i 97.1 TRRL per a qualsevol activitat econòmica que emprengué el municipi, sense diferenciar si té o no la consideració legal de servei públic. En no tractar-se, en el nostre cas, de la creació de cap mena de personificació jurídica pública per part de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, això ens estalvia bona part de la polèmica. Per això no seria aquí aplicable de cap manera la posició del Tribunal Suprem (STS d'1

de febrer de 2002, RJ\2002\1590) favorable a seguir el procediment de l'article 97 TRRL quan un ens local configura com a servei local allò que no ho era o, en assumir-ne una gestió directa, tria una forma de gestió mercantil. A l'objecte que aquí interessa, i sense cap opció per a la polèmica, ens serveixen igualment les paraules de la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Castella-Lleó de 21 de maig de 2019 (cas Valladolid):

“La Sala estima, como en la sentencia de instancia, que no es exigible seguir el procedimiento previsto en los artículos 86.1 de la LRBRL y 97.1 del TRLRL, para la adopción de un acuerdo, como el que se examina, en el que únicamente se decide sobre la forma de gestión (...) de unos servicios públicos locales, que son de prestación obligatoria en todo caso para el Municipio (art. 26.1 de la LRBRL) y que por disposición legal están reservados a favor de las Entidades Locales”.

La present memòria, doncs, forma part de l'expedient per a fer efectiu l'establiment del servei públic de clavegueram al municipi de Sant Pere de Ribes i per establir, en aquest procediment, amb quin sistema de gestió es prestarà, un cop redacta i justificat l'estudi comparatiu preceptiu, al que ens hem referit amb profusió. I és la modalitat de prestació indirecta a través d'un contracte de concessió de Serveis Públics, regulat per la Llei 9/2017 de Contractes del Sector Públic, la que es considera la més indicada per a la gestió de clavegueram al municipi de Sant Pere de Ribes.

Per això, es planteja un procés per a l'aprovació conjunta de l'expedient complet, és a dir la memòria justificativa (que inclou l'estudi d'alternatives de gestió) i el projecte d'establiment, així com tota la tramitació d'aprovació inicial, d'informació pública i d'aprovació definitiva, tal i com es fixa al ROAS, amb els pertinents informes de Secretaria sobre la viabilitat jurídica de la iniciativa i de la Intervenció Municipal sobre la sostenibilitat financera del projecte de servei.

5 EL PROJECTE D'ESTABLIMENT DEL SERVEI PÚBLIC DE CLAVEGUERAM

Un cop elaborada la Memòria Justificativa que forma part de l'expedient administratiu que l'Ajuntament de sant Pere de Ribes ha de tramitar per l'establiment formal del Servei Públic de Clavegueram al municipi, es procedeix a continuació per part de **PWACS** a confeccionar el Projecte d'establiment de l'esmentat servei, tot detallant els objectius, les característiques de la

prestació que es durà a terme per part del consistori i amb quina forma de gestió s'explotarà, a partir de les decisions preses en el moment de presentació del present informe.

5.1 Objectius del projecte

El projecte d'establiment del servei públic de clavegueram del municipi de Sant Pere de Ribes implica, en primer lloc, una aproximació dels principals objectius a assolir i a satisfer amb la prestació pública.

En primer lloc i com hem vist, per a tots els municipis, l'abastament d'aigua i el clavegueram són serveis obligatoris mínims (art. 26.1.a) de la LRBRL.

Però el reconeixement d'aquesta necessitat i obligatorietat ve de lluny. L'Estatut de 1924 tenia un rerefons sanitari. L'esperança de vida dels ciutadans de Barcelona a mitjans del segle XIX era de 25 anys. La progressiva introducció del sanejament i la desinfecció de l'aigua van tenir un efecte decisiu en l'allargament de l'expectativa de supervivència i en la responsabilització dels municipis en les polítiques urbanística, sanitària i d'assistència social. En efecte, el disseny de les xarxes d'abastament i clavegueram està íntimament vinculat a l'estructura urbana, la seva configuració física, la topografia, els usos i les densitats. Les canalitzacions s'adapten físicament als carrers, als pendents, a la pluviometria i a l'estructura fluvial. D'altra banda, el procediment urbanístic no només condiciona físicament la xarxa sinó també el seu finançament, a càrrec de les plusvàlues que genera, i garanteix el retorn públic d'aquest patrimoni. Finalment, cal subratllar que el poder local és el més proper als ciutadans i en aquest àmbit de proximitat es resolen, de fet, les situacions que exigeixen garantia d'accés als serveis bàsics i el control ciutadà de la seva gestió.

Pel que fa al sanejament en baixa, en general, els reptes i necessitats són més importants que en l'àmbit estricte de l'abastament. Pel que fa a les xarxes de clavegueram i de drenatge urbà, la situació dels diferents serveis a Catalunya requereix millores de gestió importants per assolir els estàndards de servei que avui convencionalment es consideren adequats amb relació als objectius de la planificació hidrològica catalana i la Directiva marc de l'aigua. En general, en la majoria dels municipis la gestió de la xarxa de sanejament en baixa es limita a una explotació correctiva, a neteges de la xarxa en el moment en què es detecta un embús o un problema d'evacuació i el servei, en termes general, sol tenir problemes d'infrafinançament. El principi de recuperació de costos en aquesta fase del cicle no es pot dir, amb caràcter general, que s'hagi assolit. Per tant, en l'àmbit del sanejament en baixa, en general a tot Catalunya, els experts

coincideixen a assenyalar com un problema la seva explotació, que ahora implica un problema ambiental, i que bàsicament deriva de la insuficiència de fórmules de finançament adequades i que cobreixin els costos de la prestació, però també, en el nostre fragmentat mapa municipal, de la manca d'una escala mínima, en molts casos, que permeti disposar d'una estructura mínima, de personal especialitzat i de mitjans tècnics

La gestió de l'aigua, concebuda des d'una perspectiva de cicle integral d'ús del recurs, s'ha de basar doncs en la integració d'un conjunt de mesures al llarg del seu cicle que permetin la prevenció i reducció de la contaminació, la millora de la massa d'aigua i de l'estructura i el funcionament dels ecosistemes hídrics, la participació ciutadana i la transparència, la garantia permanent dels subministrament suficient, de qualitat, equilibrat i equitatiu, per un ús sostenible i finalment, una gestió eficient i econòmicament viable.

Sota aquests principis, a Sant Pere de Ribes, en aquest procés, s'estableixen objectius vinculats als àmbits de la qualitat en la recuperació de les aigües residuals, la qualitat del servei, la sostenibilitat financera i econòmica en la gestió del servei de clavegueram i els principis de "bon govern", transparència, participació i sostenibilitat global en l'administració de béns i recursos públics.

5.2 La forma de gestió escollida per prestar el servei públic

5.2.1 Algunes consideracions prèvies sobre la Gestió indirecta mitjançant concessió

Un cop determinat en la memòria i l'estudi de models que l'opció més sostenible i eficient donades les circumstàncies de Sant Pere de Ribes és la continuar la prestació del servei de clavegueram a través de la **gestió indirecta** s'ha de tenir en compte l'entrada en vigor de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, en endavant LCSP. De tal manera que la prestació del servei esmentat de forma indirecta únicament pot regir-se mitjançant un contracte de concessió de serveis les característiques del qual es detallen a continuació.

Contracte de concessió de serveis

Ve regulat en els articles 15, 29 i del 284 al 297 de la LCSP.

Ve definit en l'article 15 de la LCSP com:

1. El contracte de concessió de serveis es aquell en virtut del qual un o varis poders adjudicadors encomanen a títol onerós a una o vàries persones, naturals o jurídiques, la gestió d'un servei la prestació del qual sigui de la seva titularitat o competència, i la seva contrapartida vingui constituïda bé per el dret a explotar els serveis objecte del contracte o bé per aquest dret acompanyat de percebre un preu.

2. El dret d'exploració dels serveis implicarà la transferència al concessionari del risc operacional, en els termes assenyalats en l'apartat quart de l'article anterior.

Al mateix temps, l'article 284.1 estableix que: "1. L'Administració podrà gestionar indirectament, mitjançant contracte de concessió de serveis, els serveis de la seva titularitat o competència sempre que siguin susceptibles d'exploració econòmica per particulars (...)".

Les característiques bàsiques d'aquest model de contracte són:

- a) Pel que fa a la **durada**. En aplicació de la LCSP (art. 29) la duració es calcularà en funció dels serveis que constitueixin el seu objecte i si sobrepassen els 5 anys, la durada màxima no podrà excedir del temps que es calculi raonable perquè el concessionari recuperi les inversions realitzades per a l'exploració del servei, juntament amb un rendiment sobre el capital invertit, tenint en compte les inversions necessàries realitzades per assolir els objectius contractuals específics. Aquest article estableix també uns màxims per a aquest contracte i els motius tesats pels quals es poguessin ampliar els terminis marcats en el Plec (un 15% per restablir l'equilibri econòmic).
Per tant, la durada del contracte ja no pot ser una decisió unilateral de l'Ajuntament, sinó que ha d'obeir als criteris anteriorment assenyalats.
- b) El **risc operacions es transfereix de l'Administració al contractista** (Art. 285.1 c), és a dir, el concessionari no tindrà garantit que, en condicions normals de funcionament, recuperi les inversions realitzades ni a cobrir els costos en que incorregués com a conseqüència de l'exploració del mateix.
- c) La tramitació de l'expedient anirà precedida de la realització i aprovació d'un **estudi de viabilitat** o, en el seu cas, de viabilitat econòmic-financera (Art. 285.2).
- d) A més, si hi hagués obres, s'hauria d'elaborar i aprovar el corresponent **Avantprojecte de construcció i explotació** de les obres que resultin precises, amb especificació de les prescripcions tècniques relatives a la seva realització i, a més, de la redacció, supervisió, aprovació i replanteig del corresponent projecte de les obres.

5.3 Procediment a seguir si es manté la gestió indirecta del servei mitjançant concessió

En aquest cas seria necessari iniciar l'expedient de contractació, segons l'estipulat en la LCSP.

Actuacions preparatòries del contracte de concessió de serveis:

1. **Inici de l'expedient de contractació** motivant la necessitat del contracte (Article 116.1 LCSP). S'ha d'assenyalar que la justificació d'aquesta necessitat (en els termes exigits per l'article 28 LCSP) queda substancialment acreditada en la comparació de les formes de gestió realitzada prèviament.

2. **Realització i aprovació d'un estudi de viabilitat del servei**

El contingut mínim de l'Estudi de Viabilitat s'indica en l'article 247 de la LCSP que es troba emmarcat dins del Capítol corresponent al contracte de concessió d'obres (Títol II, Capítol II, Secció 1ª). En cas de contractes de concessió de serveis, no tots els epígrafs assenyalats en aquest article seran d'aplicació. Al nostre parer, el contingut mínim de l'Estudi de Viabilitat, per tant, hauria de ser el següent:

- Una justificació dels avantatges quantitius i qualitius que aconsellen la utilització d'aquest contracte enfront a altres tipus contractuals.
- El valor actual net de totes les inversions, costos i ingressos del concessionari a fi d'avaluar el risc operacional, així com els criteris per valorar la taxa de descompte.
- L'impacte de la concessió en matèria d'estabilitat pressupostària.

Exposició pública del mateix pel termini d'un mes.

3. **Avantprojecte de construcció i explotació de les obres.** En cas que el contracte compregui l'execució d'obres, la tramitació anirà precedida, de l'elaboració i aprovació administrativa de l'Avantprojecte de construcció i explotació de les obres que resultin precises.

Exposició pública pel termini d'1 mes.

4. **Tramitació de l'expedient per a la sol·licitud de l'estructura de costos** a operadors del sector per a la revisió de preus i proposta d'estructura de costos , **d'acord amb el RD 55/2017**, que desenvolupa la Llei 2/2015, de 30 de marzo, de desindexació de l'economia espanyola.

5. **Redacció de plecs.** Els plecs de clàusules administratives particulars i de prescripcions tècniques s'elaboraran en els termes establerts per l'article 285.1 LCSP i hauran de fer referència, almenys, als següents aspectes:

- Objecte del contracte
- Condicions de prestació del servei i, en el seu cas, fixaran les tarifes que haguessin d'abonar els usuaris, els procediments per a la seva revisió i el cànon o participació que hagués de satisfer a l'Administració.
- Regularan també la distribució de riscos entre l'Administració i el concessionari en funció de les característiques particulars del servei, si bé en tot cas el risc operacional correspondrà al contractista.
- Definiran els requisits de capacitat i solvència financera, econòmica i tècnica que siguin exigibles als licitadors.
- Preveuran també la possibilitat que es produeixi la cessió del contracte.

5.4 Estudi econòmic del projecte de servei. Inversions i necessitats

En els estudis i projeccions econòmiques que es van dur a terme en l'anàlisi d'alternatives de gestió es van plantejar diversos escenaris en funció de les inversions necessàries i les previsions de costos i ingressos del servei. Finalment, es va optar per analitzar diversos escenaris que oscil·larien entre **inversions de millora** que segons la informació facilitada, el sistema de clavegueram requereix una sèrie d'actuacions l'import total de les quals ascendeix a **1.937.046,95 €** a executar durant els 3 primers anys de servei. D'acord amb els estudis i els plans directors del que disposa actualment l'Ajuntament, i com s'ha comentat en el punt anterior, s'haurà d'elaborar un estudi de viabilitat previ al procés de licitació de la futura concessió, que determinarà exactament el volum de les inversions que es podran dur a terme, en funció dels ingressos associats (tarifes del servei) i el termini necessari d'amortització de les mateixes i que serà el que determinarà el període de vigència del futur contracte.

5.4.1 Inversions de millora.

Tal com s'ha esmentat, existeixen un seguit d'actuacions de millora determinades en el Pla Director de sanejament redactat per l'ajuntament de Sant Pere de Ribes, d'aquestes, per a l'estudi de models, com s'ha especificat anteriorment es recullen 5 de prioritària que requereixen un import total que ascendeix als **1.937.046,95 €**.

Taula 6. Resum de les actuacions a emprendre

Actuació	Ubicació	Import
Actuació número 8	St. Pere de Ribes	370.293,18 €
Actuació número 9	St. Pere de Ribes	551.926,66 €
Actuació número 12	Mas d'en Serra	602.979,24 €
Actuació número 16	Les Roquetes	250.878,31 €
Actuació número 20	Mas D'en Serra	160.969,56 €
Total		1.937.046,95 €

En el següent apartat es detallen aquelles Actuacions catalogades amb **prioritat alta**, les quals han estat tingudes en compte a l'hora d'elaborar les hipòtesis de el model econòmic pel que fa a Inversions a realitzar.

5.4.1.1 Actuació nº 8: 390 m. de col·lector Ø 800 mm

- Ubicació: Sant Pere de Ribes
- Import: 370.293,18 €

Es proposa instal·lar un col·lector de 390 metres de Ø 800 mm en els Carrers Galceran i Joan Maragall que reculli l'escorrentia de les conques d'aigües amunt i evacuar-les a la riera. Amb aquesta solució s'evita l'acumulació d'escorrentia en el creuament del C/ Joan Maragall amb C/ Galceran.

5.4.1.2 Actuació nº 9: 380 m. de col·lector Ø 800 mm i 270 m. de col·lector Ø 1.000 mm

- Ubicació: Sant Pere de Ribes
- Import: 551.926,66 €

Una de las conques genera un gran volum d'escorrentia superficial que aboca a l'Av. dels Cards. El problema que existeix és que si es canalitza tot aquest cabal aigües avall per l'Av. dels Cards, el tram final del carrer Cards, ja existent, serà insuficient per absorbir tota l'aigua. Així doncs, per evitar aquesta situació, es proposa captar el cabal generat d'esta conca en la pròpia Av. dels Cards, i instal·lar un nou col·lector pel C/ Cristòfol Mestres, i que baixi pel C/ Enric Morera.

5.4.1.3 Actuació nº 12: 434 m. de calaix de 1.200 mm

- Ubicació: Mas den Serra
- Import: 602.979,24 €

Creació d'un interceptor de pluvials a Mas den Serra que intercepti la major part de l'escorrentiu superficial de la part alta de la conca, i el desviï cap al torrent existent a la seva banda nord. La seva finalitat principal és evitar que arribi, des de Mas den Serra, aigua per superfície a Les

Roquetes. Com es una obra a un eix principal i és de les prioritàries s'ha contemplat per a que pugui transportar els cabals generats en un pluja de període de retorn de 10 anys. El nou pluvial s'iniciarà a la cruïlla dels carrers Pica d'Estat i de Puigmal amb un tub de 800 mm, continuarà pel carrer Pica d'Estat i Puigpedròs per tornar al de la Pica d'Estats i canviar a un diàmetre de 1.000 mm, diàmetre que no abandonarà fins la seva desembocadura. Després del carrer Pica d'Estats passarà a l'avinguda de Mas den Serra fins al punt en que desguassi al torrent, a l'alçada del carrer de Puigmal.

5.4.1.4 Actuació nº 16: 380 m. de col·lector Ø 800 mm

- Ubicació: Les Roquetes
- Import: 250.878,31 €

Es construirà un nou col·lector de diàmetre 800 mm des del carrer Barcelona. En arribar a l'encreuament amb el C/ Jaume I farà un gir per aquest carrer, i seguidament pel C/ Monturiol cap al C/ Miquel Servet. A partir d'aquest punt, es continuarà instal·lant nou col·lector fins a connectar amb el col·lector de pluvials de Ø 1200 mm del C/ Miquel Servet.

5.4.1.5 Actuació nº 20: 100 m. de col·lector Ø 800 mm, 82 m. de col·lector Ø 1.000 mm, 74 m. de col·lector Ø 1.200 mm

- Ubicació: Mas den Serra
- Import: 160.969,56 €

Creació d'un interceptor de pluvials a Mas den Serra que intercepti la major part de l'escorrentiu superficial de la part alta de la conca, i el desviï cap al torrent existent a la seva banda nord. La seva finalitat principal és evitar que arribi, des de Mas den Serra, aigua per superfície a Les Roquetes. Com es una obra a un eix principal i és de les prioritàries s'ha contemplat per a que pugui transportar els cabals generats en un pluja de període de retorn de 10 anys. El nou pluvial s'iniciarà a la cruïlla dels carrers Pica d'Estat i de Puigmal amb un tub de 800 mm, continuarà pel carrer Pica d'Estat i Puigpedròs per tornar al de Pica d'Estats i canviar a un diàmetre de 1.000 mm, diàmetre que no abandonarà fins la seva desembocadura. Després del carrer Pica d'Estats passarà a l'avinguda de Mas den Serra fins al punt en que desguassi al torrent, a l'alçada del carrer de Puigmal.

Taula 7. Calendari d'Execució del Pla d'Inversions

Pla d'Inversions	Calendari d'Execució		
	Any 1	Any 2	Any 3
C/Joaan Margall i C/Galceran (Ribes): 390 m. de col·lector ø 800 mm	370.293 €		
C/Barcelona, C/Jaume I, C/Monturiol i C/Miquel Servet: 380 m. de col·lector ø 800 mm	250.878 €		
Avinguda Roquetes i C/Boters: 100 m. de col·lector ø 800 mm, 82 m. de col·lector 1.000 mm, 74 m de col·lector ø 1.200 mm	160.970 €		
Avinguda dels Cards, C/Cristòfol Mestres i C/Enric Morera: 380 m. de col·lector ø 800 mm y 270 m. de col·lector ø 1.000 mm		551.927 €	
C/Pica d'Estats i C/Puigpedrós: 434 m. de Calaix de 1.200 mm			602.979 €
Total Inversions	782.141 €	551.927 €	602.979 €

5.4.2 El cànon variable per a inversions adicional a liquidar per part del concessionari

Com avançament, serà l'estudi de viabilitat preceptiu el que determinarà el compte d'exploació del futur servei, en funció de les variables apuntades. Això és, el volum d'inversió que es podrà assumir per a un contracte que es projecta amb una vigència de 9-10 anys i quin serà el **Cànon Variable de millora que podrà suportar la concessió, en tant que** una quantitat obtinguda com a percentatge dels ingressos anuals del Servei i que es destina, com el seu propi nom indica, a la realització d'inversions de millora adicionales en els serveis municipals de clavegueram.

5.5 El règim tarifari

Com ja hem avançat, en els projeccions del futur servei es parteix d'un increment de les tarifes actual del servei, però en tot cas l'Ajuntament té pendent de regularitzar el règim tarifari del servei amb la tramitació i aprovació d'un nova ordenança que en reguli els ingressos en tant que prestació patrimonial de caràcter públic no tributari.

La LCSP, per la què es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, ha aclarit la naturalesa jurídica de les tarifes, que passaran a denominar-se prestacions patrimonials de caràcter públic no tributari, conforme al previst en l'article 31.3 de la Constitució, quan la gestió del servei es dugui a terme de forma indirecta o de forma directa mitjançant personificació privada.

Sense perjudici de l'establert en l'article 103 de la LCSP, les contraprestacions econòmiques a què es refereix aquest apartat es regularan mitjançant ordenança. Durant el procediment

d'aprovació d'aquesta ordenança les entitats locals sol·licitaran informe preceptiu d'aquelles Administracions Públiques a les què l'ordenament jurídic els atribuís alguna facultat d'intervenció sobre aquestes.

D'altra banda, cal tenir en compte que les tarifes del municipi de Sant Pere de Ribes són inferiors que les d'altres municipis de la zona. És per això que, és recomanable que l'Ajuntament faci una revisió de les tarifes per poder comptar amb un servei que permeti realitzar les accions plantejades, i, amb això, afavorir a una millora de el Servei de clavegueram.

A més, fent una estimació ràpida en el cas es pot observar que l'augment de la tarifa suposaria, pel que fa a la tarifa actual: 17,30 € anuals, fet que implica 1,44 € més al mes, xifra a penes perceptible.

5.6 El reglament del servei

Actualment, l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes està preparant la redacció d'un nou reglament del servei assumit ja com a propi per l'administració local, que ha de determinar l'abast de les prestacions a favor dels ciutadans en l'explotació de la xarxa de clavegueram municipal.

El document de reglament es presenta com document adjunta a aquest projecte dins de l'expedient d'establiment del servei de clavegueram.

MADRID (SEU CENTRAL)

Calle Guzmán El Bueno, 133 (Edificio
GERMANIA), Bajo.

28003 Madrid (España)

Tel +34 911 92 35 35

DELEGACIÓ BARCELONA

Business Center Av. Josep Tarradellas, 38

08029 Barcelona

Tel +34 93 249 13 24

